

> Retouradres Postbus 10048 8000 GA Zwolle

Stichting OSG Piter Jelles Leeuwarden eo
Postbus 9002
8903 LA LEEUWARDEN

Locatie Zwolle
Hanzelaan 310
Postbus 10048
8000 GA Zwolle
www.onderwijsinspectie.nl

Contact
T (088) 669 64 10
F (088) 669 60 50
j.vanderheide@owinsp.nl

Onze referentie
4183416/20DL10

Uw referentie

Bijlage(n)
- definitief rapport van
bevindingen

Ingekomen	11 oktober 2013
Origineel	archief COB
Afhandeling	
Kort	(ps) Wieding / Kml / Wit

Datum 8 oktober 2013

Betreft definitief rapport kwaliteitsonderzoek VO Peerboel /
A. vd Potten /
W. Reijnders /
MR
ROT

Geacht bestuur,

Hierbij ontvangt u het definitieve rapport met de bevindingen van het onderzoek naar mogelijke tekortkomingen op Impulse Leeuwarden, afdeling havo op 4 juni 2013. De inspectie gaat ervan uit dat u de betreffende school, de medezeggenschapsraad en/of de Raad van Toezicht direct op de hoogte stelt van dit rapport.

Het conceptrapport is naar aanleiding van uw reactie aangepast.

Vier werkweken na de definitieve vaststelling wordt het rapport van bevindingen openbaar gemaakt. Mocht u het niet eens zijn met het definitieve rapport, dan kunt u binnen deze vier werkweken uw zienswijze schriftelijk aan de inspectie kenbaar maken. Uw zienswijze wordt dan als extra hoofdstuk aan het rapport toegevoegd.

Hoogachtend,

drs. A. Bergsma
inspecteur voortgezet onderwijs

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

RAPPORT KWALITEITSONDERZOEK VOORTGEZET ONDERWIJS

Impulse *Leeuwarden Afdeling Havo*

Plaats : Leeuwarden
BRIN-nummer : 20DL|10
Onderzoeksnummer : 196711
Datum onderzoek : 4 juni 2013
Datum vaststelling : 4 oktober 2013

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	5
CONCLUSIE EN TOEZICHTARRANGEMENT	7
BEVINDINGEN.	8
Algemeen beeld.	8
Kwaliteits- en nalevingsprofiel.	8
Toelichting bij kwaliteitsprofiel.	10

INLEIDING

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 4 juni 2013 een onderzoek uitgevoerd op de havo afdeling van Impulse te Leeuwarden naar de kwaliteit van het onderwijs en de naleving van wet- en regelgeving. Het doel van dit onderzoek is om een beeld te vormen van de kwaliteit van het onderwijs op deze afdeling. Daarmee geldt dit onderzoek ook als het bezoek dat de inspectie op alle scholen voor voortgezet onderwijs ten minste eens in de vier jaar aflegt.

De bevindingen uit dit onderzoek worden gebruikt om te bezien of het bestaande basisarrangement kan worden gehandhaafd. Eventueel geconstateerde tekortkomingen worden betrokken bij de eerstvolgende risicoanalyse.

Toezichthistorie

Impulse bestaat nog niet lang en de opbrengsten van de afdeling havo zijn pas sinds 2013 goed te beoordelen: drie cohorten hebben in respectievelijk 2010, 2011 en 2012 examen gedaan. In eerdere stadia heeft de inspectie van het onderwijs deze vestiging van scholengemeenschap Piter Jelles bezocht. Het betrof echter oriënterende bezoeken die ten doel hadden kennis te nemen van het gehanteerde onderwijsconcept.

Onderzoeksopzet

De inspectie heeft de indicatoren uit het nieuwe kernkader onderzocht. Dit is het kader dat de inspectie bij haar kwaliteitsonderzoeken minimaal beoordeelt. In het onderwijsconcept van Impuls staan de kwaliteitsaspecten "een veilige en sociale leefomgeving" en "individuele leerroutes" centraal. Aan deze aspecten wordt binnen de school veel expliciete aandacht besteed. Daarom zijn op verzoek van de school extra indicatoren beoordeeld die te maken hebben met "afstemmen op verschillen tussen leerlingen" en "het schoolklimaat".

De toegevoegde indicatoren zijn:

- De leraren stemmen hun didactisch handelen af de verschillen tussen leerlingen (8.3 en 8.4)
- Het schoolklimaat is ondersteunend en is gericht op brede vorming (5.1,5.2, 5.3, 5.4 en 5.5)

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.

- Onder 41 havo leerlingen is een digitale vragenlijst uitgezet waarin leerlingen bevraagd worden naar hun oordeel over het didactisch handelen.
- Analyse van documenten die betrekking hebben op zelfevaluatie-activiteiten van de school en van andere documenten die de school voorafgaand aan het schoolbezoek heeft toegestuurd en tijdens het schoolbezoek heeft overhandigd.
- Schoolbezoek, waarbij in een aantal lessen de onderwijspraktijk is geobserveerd. Bovendien heeft de inspectie over de kwaliteit van de indicatoren gesprekken gevoerd met het management en het bestuur.
- Op uw school is verder een gesprek gevoerd met leerlingen en docenten. Aan het eind van het schoolbezoek heeft de inspectie de bevindingen van het onderzoek besproken met de directie en bestuur.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek gebaseerd op het Toezichtkader voortgezet onderwijs 2013.

In het jaarwerkplan verantwoordt de inspectie welke wettelijke aspecten zijn onderzocht. Deze documenten zijn te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 staat de conclusie van het onderzoek en wordt het vigerende toezichtarrangement weergegeven. In hoofdstuk 3 zijn de bevindingen uit het onderzoek naar de onderwijskwaliteit en de wettelijke voorschriften weergegeven. Dit wordt gevolgd door een paragraaf waarin het oordeel van de inspectie wordt toegelicht en waar mogelijk de schoolontwikkeling in samenhang wordt beschreven.

CONCLUSIE EN TOEZICHTARRANGEMENT

Kwaliteit

De inspectie concludeert dat de kwaliteit van het onderwijs op !mpulse afdeling havo op de onderzochte onderdelen grotendeels op orde is. Uit het onderzoek is gebleken dat de school op die gebieden nauwelijks tekortkomingen kent. Om die reden wordt het reeds aan de school toegekende basisarrangement gehandhaafd. De bevindingen zullen worden betrokken bij de eerstvolgende risicoanalyse.

Naleving

De inspectie concludeert tevens dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.

BEVINDINGEN

Algemeen beeld

Uit het onderzoek blijkt dat er nauwelijks tekortkomingen zijn. De kwaliteit van het onderwijs op Impulse afdeling havo is op de onderzochte onderdelen van voldoende niveau. Een sterk punt van de school is het schoolklimaat. Impulse biedt voor haar leerlingen een sociaal veilige leeromgeving. De school zet nadrukkelijk in op een goede pedagogische relatie tussen docenten en leerlingen. De leerling staat centraal en krijgt veel individuele aandacht en ondersteuning. Ook wordt op Impulse veel aandacht besteed aan de vorming van sociale en maatschappelijke vaardigheden. Daarnaast vertoont het onderwijsproces slechts een enkele tekortkoming en is naar het oordeel van de inspectie van voldoende kwaliteit. Ook werkt de school in haar kwaliteitszorg voldoende systematisch en planmatig. Een verbeterpunt van de school ligt in de duidelijke communicatie. Leerlingen geven aan onvoldoende bijtijds op de hoogte te zijn van organisatorische wijzigingen en veranderingen.

Het bovenstaande algemene oordeel wordt hieronder toegelicht. In paragraaf 3.2 staat het kwaliteitsprofiel in de vorm van oordelen op onderzochte indicatoren. In paragraaf 3.3 staat een toelichting bij dat profiel. Daarbij komen achtereenvolgens de volgende aspecten aan bod: de opbrengsten, het onderwijsproces, de kwaliteitszorg.

Kwaliteits- en nalevingsprofiel

In onderstaande tabel staan de indicatoren die dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader voortgezet onderwijs. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen

De inspectie heeft daarnaast onderzocht of wordt voldaan aan de naleving van enkele wettelijke voorschriften. Of de school wel of niet voldoet aan deze wettelijke vereisten wordt tot uitdrukking gebracht met de score 'ja' of 'nee'.

De opbrengsten liggen op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie verwacht mag worden		1	2	3	4	5
1.1	De leerlingen behalen in de onderbouw het opleidingsniveau dat mag worden verwacht.		•			
1.2.4	De leerlingen lopen weinig vertraging op in de bovenbouw van de opleiding havo.			•		
1.3.4	De leerlingen van de opleiding havo behalen voor het centraal examen de cijfers die mogen worden verwacht.			•		
1.4.4	Bij de opleiding havo zijn de verschillen tussen het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen van een aanvaardbaar niveau.			•		

De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken		1	2	3	4
4.1	De school programmeert voor iedere leerling voldoende onderwijstijd.			•	
4.2	De school realiseert minimaal de wettelijk verplichte onderwijstijd.			•	
4.3	De leerlingen maken efficiënt gebruik van de onderwijstijd.			•	
4.4	De school heeft een effectief beleid om schoolverzuim te voorkomen.			•	

Het schoolklimaat is ondersteunend en gericht op een brede vorming		1	2	3	4
5.1	De leraren bevorderen door hun handelen de verwerving van sociale en maatschappelijke competenties van leerlingen.			•	
5.2	De school en haar omgeving vormen een gezamenlijke pedagogische gemeenschap.				•
5.3	De school vormt een sociaal veilige gemeenschap.				•
5.4	De school ondersteunt de leerlingen en de ouders/verzorgers bij de keuzes tijdens de schoolloopbaan.			•	
5.5	De school kent een op ondersteuning en begeleiding gerichte cultuur.				•

Het (vak)didactisch handelen van leraren stelt leerlingen in staat tot leren en ontwikkeling		1	2	3	4
7.1	De onderwijsactiviteit heeft een doelgerichte opbouw.			•	
7.2	De leerlingen krijgen een begrijpelijke uitleg.			•	
7.3	De leerlingen zijn actief betrokken.				•

De leraren stemmen hun didactisch handelen af op verschillen tussen leerlingen		1	2	3	4
8.3	De leraar stemt de instructie af op verschillen tussen leerlingen.				•
8.4	De leraar stemt de verwerking af op verschillen tussen leerlingen.				•

De school biedt effectief aanvullend onderwijs en ondersteuning aan leerlingen die dat nodig hebben. (basisondersteuning) (De school bestrijdt effectief achterstanden.)		1	2	3	4
9.1	De school volgt systematisch de vorderingen van de leerlingen aan de hand van genormeerde toetsen.		•		
9.2	De school bepaalt wat de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte is van individuele of groepen leerlingen.			•	
9.3	De school heeft doelen gesteld die erop gericht zijn om achterstanden te bestrijden.			•	
9.4	De school voert de ondersteuning planmatig uit.			•	

De school bewaakt de kwaliteit van haar opbrengsten		1	2	3	4
12.1	De school evalueert systematisch de opbrengsten.			•	
12.2	De school werkt doelgericht aan de kwaliteit van de opbrengsten.			•	

De school bewaakt de kwaliteit van het onderwijsproces		1	2	3	4
13.1	De school evalueert systematisch het onderwijsproces.			•	
13.2	De school werkt doelgericht aan de verbetering van het onderwijsproces.			•	
13.3	De school borgt de kwaliteit van het onderwijsproces.			•	

Toelichting bij kwaliteitsprofiel

Opbrengsten

De resultaten van de afdeling havo van Impulse Leeuwarden zijn voldoende: bij het centraal examen van 2010 behaalden de leerlingen gemiddeld een 6,0, in 2011 en 2012 was dit cijfer gestegen naar een 6.5. Deze laatste cijfers liggen boven het landelijk gemiddelde. Hierbij behoort wel de kanttekening dat het bij deze examens gaat om een gering aantal leerlingen, waardoor de

resultaten van één of enkele leerlingen van grote invloed kunnen zijn op het gemiddelde resultaat.

Het verschil tussen het gemiddeld centraal examencijfer en het schoolexamencijfer ligt onder de door de inspectie gehanteerde bovengrens van 0,5.

Risico's in de opbrengsten liggen op het gebied van de juiste plaatsing en doorstroom van havoleerlingen. Dit heeft de school ook gesignaleerd en na een aantal jaren ervaring te hebben opgedaan met het Impulseconcept, heeft de school besloten om indringender te gaan praten met leerlingen over hun motivatie ten aanzien van de Impulse - werkwijze en aanpak, waar een groot beroep gedaan wordt op de zelfreflectie en de zelfwerkzaamheid van leerlingen. De school is met haar leerlingen gerichte assessmentgesprekken gaan voeren en dit is terug te zien in het onder- en bovenbouwrendement. Het afgelopen jaar hebben een groot aantal leerlingen gekozen voor een andere school. Slechts 37 % van de havisten is ononderbroken doorgestroomd in bovenbouw.

Het onderwijsproces

De kwaliteit van het onderwijsproces op Impulse afdeling havo is voldoende. De inspectie heeft tijdens de lesbezoeken met waardering kennis genomen van de verweving van kennisoverdracht met typische elementen van het Impulseconcept als persoonlijke ontwikkeling, individuele leerroutes, het werken met eigen leerdoelen en de nadruk op communicatieve en sociale vaardigheden. Verder is het opvallend dat het onderwijs wordt verzorgd door gedreven en toegewijde leraren en schoolleiding. Dit laatste stelde de inspectie reeds eerder vast. De enige indicator die nog niet als voldoende kon worden gewaardeerd is die rond het genormeerde systeem van procedures en toetsing in de onderbouw (indicator 9.1). De school heeft echter inmiddels bedoelde toetsen aangeschaft en de implementatie vindt plaats in het schooljaar 2013/2014, zodat deze tekortkoming op korte termijn zal worden opgeheven.

Alle overige indicatoren van het onderwijsproces zijn van een voldoende niveau. In alle lessen is sprake van een taakgerichte werksfeer en in vrijwel alle van een grote betrokkenheid van de leerlingen. De informele omgang tussen leraren en leerlingen staat onderling respect en een duidelijke rolverdeling beslist niet in de weg en zorg er juist voor dat de school een prettige werk- en leergemeenschap vormt. De school maakt in haar aanbod en onderwijspraktijk bijzonder veel werk van het stimuleren van talenten van leerlingen, van communicatieve vaardigheden en van burgerschapszin. Ook hiervoor verdient de school

nadrukkelijk een compliment. Het is opvallend dat de meeste docenten ook beschikken over wat wel complexe vaardigheden worden genoemd: zowel in de (heterogene) onderbouw als in de bovenbouw weten de leraren hun onderwijs af te stemmen op de verschillen tussen leerlingen in kennis, leerstijl en – waar mogelijk – belangstelling. De inzet van digitale leermiddelen is hierbij behulpzaam.

De inspectie beoordeelt de kwaliteit van de ondersteuning en begeleiding op de afdeling havo op de meeste indicatoren als voldoende.

Impulse is een school die bewust investeert in individuele aandacht en begeleiding, met als doel om leerlingen eigenaar te laten zijn van hun eigen ontwikkelproces en actief te laten deelnemen als lid van de school. Dit zelf eigenaar zijn, doet een groot beroep op de zelfsturing, zelfverantwoordelijkheid en zelfreflectie van leerlingen. Leerlingen worden daarin begeleidt door ze veel individuele aandacht te geven. Ze hebben allemaal een vaste begeleider (coach) waarmee ze drie uur per week contacttijd hebben. De coach onderhoudt contacten met ouders en is degene die stagnaties in de ontwikkeling van de leerling signaleert en vervolgens een centrale rol speelt in de cognitieve en sociale begeleiding. Middels coachgesprekken met de leerling, signalen van de vaktutor en signaleringsinstrumenten worden er problemen in kaart gebracht. Gesignaleerde leerlingen worden besproken in de leerlingbesprekingen en/of in het ZAT overleg. Bij sociale problematiek kan een beroep gedaan worden op het schoolmaatschappelijk werk of andere externe instanties. Als een leerling moeite heeft met bepaalde vakken wordt er extra hulp geboden door een vaktutor. De coach speelt een centrale rol in het aansturen en regelen van de hulp. Bij leerlingen die in aanmerking komen voor een handelingsplan heeft de inspectie geconstateerd dat die zorg planmatig wordt uitgevoerd. De zorg en begeleiding op school wordt jaarlijks geëvalueerd door de zorgcoördinator en op basis van deze evaluatie wordt de zorg en het zorgplan bijgesteld.

De kwaliteitszorg

Tijdens het oriënterend onderzoek in 2011 stelde de inspectie reeds vast dat de school, wat de meeste onderdelen betreft, systematisch werkt aan onderwijsontwikkeling en –verbetering. Een aantal indicatoren was nog onvoldoende, met name die rond evaluatie en borging. Tijdens het huidige onderzoek stelt de inspectie vast dat ook deze onderdelen nu voldoende uitgewerkt zijn. De school komt na evaluatie van proces en opbrengsten tot plannen om, waar nodig, wijzigingen aan te brengen in fasering, structuur en inhoud van het curriculum. Dit blijkt onder meer uit de wijze waarop de school tot de conclusie komt dat de T-route van Impulse Leeuwarden moet worden

herzien. Door het systeem van vaktutores en examinatoren is ook de kwaliteit van toetsing gewaarborgd.

Het is duidelijk dat binnen de school verschillende invalshoeken bestaan bij het analyseren en evalueren van proces en resultaten en bij het implementeren van verbeteracties. Naast de meer idealistische en intuïtieve benadering bestaat er ook een wat planmatiger en formeler invalshoek.

Impulse staat met de nieuwe fasering van de T-route op een cruciaal punt in haar ontwikkeling. Daarom is het van belang dat op alle onderdelen deze fasering zorgvuldig wordt geformuleerd, gecommuniceerd, geïmplementeerd, gevolgd en geëvalueerd. Dit vraagt om een nauwgezette documentatie van dit traject, zodat gaandeweg en uiteindelijk goed kan worden vastgesteld of, en zo ja in hoeverre, de aanpak succesvol is.

Aan de hand van een periodieke, planmatige en zorgvuldig vastgelegde verantwoording van dit proces zal de inspectie de ontwikkeling van de opbrengsten van Impulse Leeuwarden, nauwlettend blijven volgen.